

УДК 334
JEL Classification O14, O31
DOI 10.33111/sedu.2023.53.078.088

Малярчук Ольга Георгіївна*
Шіпа Марія Олександрівна**

РОЗВИТОК ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ ЯК ЧИННИК ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Анотація. У статті досліджено економічні переваги, перешкоди та умови розвитку індустріальних парків у контексті повоєнного відновлення економіки України. Проведено порівняльну характеристику умов функціонування індустріальних парків у США, Китаї, Німеччині та Сінгапурі за такими критеріями, як доступ до ринку та географічне розташування, розвиток інноваційної інфраструктури та технологічний потенціал і бізнес-середовище для визначення впливу розвитку індустріальних парків на економічне зростання країни. Проаналізовано законодавчу базу функціонування індустріальних парків в Україні з метою виявлення напрямів удосконалення. Узагальнено економічні переваги будівництва індустріальних парків України: відновлення виробничого підприємництва та регіональний розвиток; економія витрат на логістику, створення нових робочих місць, розвиток індустріального нетворкінгу та залучення інвестицій на промислове відновлення.

Ключові слова: індустріальні парки; повоєнне відновлення України; інновації та інвестиції; розвиток виробничого підприємництва.

Вступ. У сучасних умовах глобалізації та інтенсивного технологічного розвитку відбувається процес зміни економічної парадигми в напрямі пошуку та реалізації моделей промислового стійкого розвитку. У цьому контексті роль індустріальних парків як важливого чинника повоєнного відновлення економіки набуває особливої актуальності для України. Впровадження інноваційних технологій, реалізація інвестиційних проєктів, створення високопродуктивних виробничих зон і сприяння підприємницькій активності визначають індустріальні парки як ключовий інструмент для забезпечення сталого економічного зростання.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження ролі та узагальнення економічних переваг індустріальних парків у контексті післявоєнного відновлення економіки України. Для досягнення визначеної мети в ході дослідження були поставлені та вирішені такі завдання: аналіз законодавчої бази для регулювання функціонування та розвитку індустріальних парків в Україні; проведення порівняльної характеристики умов функціонування індустріальних парків в США,

* **Малярчук Ольга Георгіївна** — канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Київ, Україна), ORCID 0000-0002-7058-537X, maliarchuk.olha@kneu.edu.ua

** **Шіпа Марія Олександрівна** — студентка 4 курсу, ОПП «Підприємництво», Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Київ, Україна), ORCID 0009-0009-3885-8962, mariia.shipa@kneu.ua

Китаї, Німеччині та Сінгапурі з метою виявлення факторів їх успішного функціонування; ідентифікація перешкод та економічних переваг розвитку індустріальних парків в Україні з метою післявоєнного відновлення економіки країни.

Результати. Термін «індустріальний парк» відносно новий в інвестиційному праві України. Законодавча база для регулювання індустріальних парків (ІП) в Україні включає Закон України «Про індустріальні парки» від 21 червня 2012 р. № 5018-VI (зі змінами) [1]. Цей закон встановлює правові та організаційні засади створення, функціонування та ліквідації індустріальних парків в Україні. Закон визначає права та обов'язки учасників індустріальних парків, порядок надання пільг та підтримки їх розвитку, а також механізми взаємодії з органами влади [2, с. 64]. 5 жовтня 2021 р. був підписаний Закон № 4416-1 щодо індустріальних парків, в якому впроваджуються стимули для залучення інвестицій. Зокрема, передбачається компенсація відсоткової ставки за кредитами (позиками) на здійснення господарської діяльності у межах індустріальних парків, зменшену мінімальну площу до 10 га, дано можливість для здійснення діяльності у сфері переробки промислових і/або побутових відходів та ін. У вересні 2023 р. розпочалася робота над проектом зміни до законодавства щодо індустріальних парків. Нагальними питаннями, які потребують уточнення в майбутньому, є: врегулювання повноваження засновника, керуючої компанії та учасників ІП, вирішення питань щодо розташування об'єктів профтехосвіти, науково-дослідних центрів у межах ІП та ін.

Індустріальні парки — це спеціально обладнані територіальні зони або ж комплекси, які створені для розташування промислових підприємств і бізнесу. Парки розробляються з метою створення сприятливого середовища для виробництва, ділової активності та економічного зростання. Індустріальні парки можуть включати в себе великі заводи, склади, офіси, наукові та дослідні лабораторії, а також інфраструктуру для зручності підприємств, таку як шляхи сполучення, електропостачання, водопостачання та системи водовідведення. ІП можуть пропонувати підприємствам різні переваги, такі як податкові пільги, знижені тарифи на комунальні послуги, легший доступ до кредитів та інші заохочення для приваблення бізнесу. Індустріальні парки сприяють створенню робочих місць, розвитку та економічному зростанню регіону їх розташування [3, 4].

Індустріальні парки є спеціально спроектованими та організованими територіями, де підприємства можуть розмішувати свої виробничі, складські, адміністративні та інші підприємницькі об'єкти. Вони зазвичай розташовані на околицях міст або в їхній безпосередній близькості і складаються з промислових підприємств, бізнес-центрів, науково-дослідних лабораторій та інших інфраструктурних об'єктів. Створення індустріальних парків може бути ініціативою державних органів, місцевих урядів або ж приватних компаній.

Створення індустріального парку — це складний і багатоетапний процес, який вимагає детального планування, координації з багатьма зацікавленими сторонами і знання великої кількості аспектів бізнесу та управління проектами [5]. Цей процес завжди вимагає тісної співпраці між різними стейкхолдерами,

включаючи урядові органи, інвесторів, інженерів, архітекторів та представників місцевої громадськості. Деталі та порядок кожного етапу можуть відрізнятися залежно від конкретних умов і регіональних законодавчих особливостей і вимог.

З метою виокремлення впливу розвитку індустріальних парків на економічне зростання країни, проведемо порівняльну характеристику умов функціонування та розвитку індустріальних парків у США, Китаї, Німеччині та Сінгапурі.

У 1980-х роках у Китаї було створено перші індустріальні парки, їх кількість сягає 375, і зосереджують 25 % усіх прямих іноземних інвестицій. Ці парки приносять Китаю близько 15 % товарного експорту та забезпечують понад 4 млн робочих місць. Китай відомий швидким розвитком інфраструктури індустріальних парків, низькими витратами на працю та гнучкою політикою щодо залучення іноземних інвестицій [6].

Сприятливий клімат для підприємництва та інновацій в США забезпечує постійний рух нових ідей та стартапів у їх парках. Гнучка регуляторна політика та сприятливі умови для бізнесу сприяє розвитку високотехнологічних компаній і дослідних центрів.

Висока якість праці та доступ до висококваліфікованої робочої сили роблять німецькі індустріальні парки привабливими для великих виробничих компаній [7]. Високі екологічні стандарти дозволяють компаніям працювати в екологічно чистому середовищі, що є важливим чинником для багатьох виробників.

Сінгапур має вигідне географічне положення як торговельний хаб, забезпечуючи легкий доступ до міжнародних ринків для підприємств. Зокрема, для підприємств, які перебувають в індустріальному парку Jurong, інфраструктура та процеси оптимізовані для високої ефективності виробництва, що дозволяє компаніям вигідно конкурувати на світовому ринку.

Розглянемо умови для розвитку індустріальних парків в США, Німеччині, Китаї та Сінгапурі за такими критеріями, як доступ до ринку та географічне розташування, розвиток інноваційної інфраструктури та технологічний потенціал і бізнес-середовище [8, 9]. У США значний внутрішній ринок і розвинені міжнародні торговельні зв'язки. Німеччина має один з найбільших і найстабільніших ринків у Європі. Сінгапур розташований на острові Сінгапур і має відмінний доступ до морського, повітряного та наземного транспорту, забезпечуючи легкий доступ до міжнародних ринків. Китай займає найбільшу частку у світовому ринку з великою кількістю споживачів. Щодо розвитку інфраструктури Німеччина та США характеризуються високорозвиненою інфраструктурою та високим технологічним потенціалом. Сінгапур має високорозвинену інфраструктуру, зосереджуючи велику кількість високотехнологічних компаній і Китай активно інвестує у розвиток інфраструктури та технологій у своїх індустріальних парках.

США відомі гнучкою бізнес-політикою та сприяючим кліматом для інвесторів. Однак політика щодо бізнесу може варіюватися залежно від штату чи регіону. У Німеччині значна кількість високотехнологічних компаній, а також існують сприятливі умови для малого та середнього бізнесу, чітка законодавча база

та доволі низький рівень корупції. Сінгапур має сприятливе бізнес-середовище, низьку корупцію та ефективну правову систему, що робить його дуже привабливим для бізнесу. Індустріальні парки в Китаї приваблюють багато іноземних компаній через великі можливості для розвитку та доступ до великого ринку споживачів, але існують певні вимоги та обмеження, зокрема в галузях, які вважаються стратегічними. Зважаючи на географічні, економічні та соціокультурні відмінності, індустріальні парки у різних країнах мають свої унікальні особливості. Проте важливим фактором для розвитку індустріальних парків є високорозвинена інноваційна інфраструктура, сприятливе географічне розташування та бізнес-середовище в країні.

Індустріальні парки відіграють важливу роль у розвитку економіки завдяки різним механізмам і перевагам, які вони пропонують для підприємств та регіонів. Економічні переваги індустріальних парків наведено на рис. 1.

Рис. 1. Економічні переваги індустріальних парків

Джерело: сформовано авторами на основі [5]

Кластеризація підприємств означає те, що індустріальні парки зазвичай об'єднують підприємства, що працюють у схожих галузях, в одному регіоні. Це сприяє виникненню індустріальних кластерів, де підприємства можуть співпрацювати, ділитися знаннями та певними важливими ресурсами, що забезпечує інновації та підвищення конкурентоспроможності [10].

Інфраструктура. Індустріальні парки зазвичай мають розвинену інфраструктуру: дороги, водопостачання, електропостачання та зв'язок. Це дозволяє

підприємствам зосередитися на основній діяльності, не витрачаючи час і ресурси на будівництво та утримання інфраструктури.

Економія масштабу. Підприємства в індустріальних парках можуть зекономити у масштабі, ділячись загальними ресурсами та послугами з іншими компаніями у парку. Це включає спільні закупівлі сировини, логістичні послуги та інші види співпраці, які знижують витрати підприємств.

Підтримка від держави. На сьогоднішній день, у багатьох країнах уряд надає підприємствам, що діють в індустріальних парках, податкові пільги, знижені тарифи на комунальні послуги та інші стимули, які сприяють їхньому розвитку.

Розвиток регіону. Індустріальні парки можуть стати джерелом нових робочих місць для місцевого населення, а отже, це допомагає знижувати безробіття та підвищує рівень життя у регіоні.

Інновації та дослідження. У парках можуть розташовуватися дослідні центри та лабораторії, де проводяться інноваційні розробки та дослідження. Це сприяє виникненню нових ідей і технологій, що можуть бути використані підприємствами.

Отже, індустріальні парки відіграють ключову роль у розвитку економіки, сприяючи зростанню підприємництва, інновацій та зайнятості в регіональному та національному масштабі [11].

Індустріальні парки — важливий інструмент для післявоєнного розвитку економіки України та привертання іноземних інвестицій. Сучасний стан економіки України потребує значних та ефективних інвестиційно-інноваційних проєктів і концентрації великої кількості фінансових ресурсів для їх реалізації.

До повномасштабного вторгнення 55 % від усієї економіки України належали приватному сектору. Зараз 65–75 % економіки нашої країни належать державному сектору. Цей доволі тривожне зростання свідчить про те, що Україна втрачає підприємницький капітал через закриття підприємств, а також відбувається відтік бізнесу до країн ЄС.

Порівняно з потужними економіками європейських країн, де 60–70 % економіки належить приватному сектору, а лише 30–40 % припадає на державний сектор, ситуація в Україні досить тривожна. Протягом останніх двох років, в Україні зареєстрували 15 індустріальних парків, але насправді лише 9 з них функціонують, маючи активні заводські приміщення.

Отже, існують три основні причини, що негативно впливають на цю ситуацію з індустріальними парками в Україні.

1. Зареєструвати індустріальний парк на місцевому рівні — це відносно просто. Проблеми починаються тоді, коли необхідно забезпечити парк електро- та водопостачанням. Це вимагає значних інвестицій, зазвичай від 10 до 40 млн грн. Розмір інвестицій визначається відстанню від розподільчого трансформатора, до місця куди потрібно провести електромережі, а також від методу прокладання — відкритим повітрям або під землею. Ціни можуть зростати через те, що більша кількість компонентів для підключення до електроенергії, на преве-

ликий жаль, імпорتنі. Крім того, до вартості включається облаштування систем водопостачання, каналізації та водовідведення. Часто для індустріального парку обирається вигідне місце, де поруч є автомагістралі для легкої логістики або ж залізничні колії. Проте багато з них залишаються порожніми та поросли травою через відсутність підведення електроенергії та водопостачання [12].

2. Більшість індустріальних парків не мають керуючих компаній, які відповідали б за залучення підприємців та розвиток парку. Більшість комунальних індустріальних парків не мають керуючих компаній, і навіть у тих випадках, коли є міське комунальне підприємство, зазвичай воно не є ефективним. Однією з проблем є те, що відділ економіки міста чи об'єднаної територіальної громади, де зареєстрований парк, не залучає інвесторів та не проводить маркетингові кампанії, для привертання уваги підприємців до можливостей, які пропонує парк.

Головною причиною є відсутність фінансування. Як результат, індустріальні парки залишаються нерозвиненими, навіть якщо всі необхідні комунікації, такі як електроенергія, вода і каналізація, вже прокладені.

3. Варто також зазначити, що не всі індустріальні парки відповідні до норм і стандартів у цій промисловій бізнес-моделі. Класичний формат індустріального парку є промисловим кластером із спільними інфраструктурними об'єктами для усіх резидентів. Він повинен містити принаймні 3–4 виробництва поруч, а також спільні складські приміщення, офісні приміщення, а також різні сервісні підприємства, такі як їдальня, кафе, банкомати тощо.

Однак попри всі перешкоди під час війни індустріальні парки можуть і повинні стати таким собі «рятувальним колом» для економіки України, надаючи можливості для розвитку промисловості. Індустріальні парки можуть створити сприятливі умови для приваблення інвестицій, залучення нових технологій і розвитку виробництва. Це сприятиме створенню нових робочих місць і зростанню економіки України, розвитку виробничого підприємництва.

З моменту повномасштабного вторгнення з України більш ніж 20 % підприємців виїхали за кордон. За даними Ради бізнес-омбудсмена, кожен п'ятий переселенець — це фізична особа-підприємець (ФОП). Якщо Україна і далі втрачатиме підприємців та економічно активні верстви населення, то вже у поточному 2023 р., через такий слабкий демографічний розвиток, ВВП країни ймовірно знизиться на 5 чи навіть 10 % порівняно з 2022 р., зокрема, через відтік підприємців, які вносять великий внесок у економіку.

Якщо кількість економічно активного населення України в 2023 р. зменшиться на ще 15–20 % (1–1,5 млн осіб), то відновлення ВВП до рівня довоєнного періоду, на жаль, буде вкрай важко.

Основні три ключові причини для будівництва індустріальних парків на території України наведено на рис. 2.

Рис. 2. Ключові причини для будівництва індустріальних парків на території України

Джерело: сформовано авторами на основі [13].

Варто зазначити таку важливу інформацію, що інвестиції у будівництво заводу будуть менші на $\frac{1}{4}$, якщо будувати його в індустріальному парку. Також це дозволить зекономити близько 25 % загальної суми інвестицій, оскільки в індустріальних парках передбачені економічні стимули для резидентів, такі як відсутність обкладення імпортом ПДВ і митом при ввезенні нового обладнання до України; звільнення від податку на прибуток на десять років у разі здійснення своєї діяльності в межах індустріального парку; застосування пільгових ставок податку на нерухомість і встановлення мінімальної плати за землю відповідно до рішень місцевої влади. Це означає, що інвестиції будуть приблизно на 25 % менше ніж у випадку будівництва на звичайній ділянці поза індустріальним парком.

Зменшення витрат на логістику. Вартість логістики товарів зросла щонайменше на 40–50 %, і це подорожчання виробники та трейдери включають у собівартість своїх товарів [14]. У випадку ж, якщо підприємець обере місце для виробництва в індустріальному парку поруч із центральними трасами, що ведуть до кордонів ЄС і великих міст України, та не потрібно їхати майже 500 км для доставки товарів, тоді економія лише на логістиці може становити 7–10 % собівартості продукції. Одним із варіантів розташування індустріального парку є будівництво на відстані 25–30 км від кордону з Європейським Союзом, оскільки це дасть багато можливостей для розвитку експортного потенціалу бізнесу, який діє на території індустріального парку.

Це було особливо важливо у 2022 р., коли через російсько-українську війну український експорт зменшився на 35 %, що означає втрати економіки країни на суму приблизно 24 млрд дол. виручки від експорту. Отже, розташування виробничих потужностей в індустріальних парках недалеко від кордонів з країнами Євросоюзу має багато переваг як для підприємців, так і для країни в

цілому, оскільки це сприяє появі конкурентоспроможних експортоорієнтованих підприємств.

Наявність спільних інфраструктурних об'єктів та індустріальний нетворкінг — ключові чинники, які сприяють розвитку бізнесу, який розташований на території індустріального парку. Важливо є формування індустріальної культури співпраці між резидентами індустріального парку.

Загалом десять парків площею 15–20 га, кожен з яких може вміщати 10 середніх заводів з 100–150 робочими місцями, сприятимуть зростанню експорту на 4–5 %. Якщо ж у країні функціонуватиме сто таких парків, експорт збільшиться на 15–20 %, що суттєво змінить економічний ландшафт країни [15].

Варто також відзначити економічні переваги, які отримує Україна від функціонування та розвитку активних індустріальних парків. По-перше, це створення нових робочих місць, стимулювання технологічного процесу та розвитку інновацій. По-друге, це регіональний розвиток і відновлення виробничого підприємництва на повністю або частково зруйнованих територіях України.

Висновки. Індустріальні парки відіграють ключову роль у створенні сприятливого середовища для інновацій, підтримки бізнесу та економічного зростання. На сьогодні індустріальні парки стають важливим фактором для зростання не лише виробничого сектору економіки, але й оновленню галузей обслуговування та креативного бізнесу. Для ефективного розвитку індустріальних парків набуває актуальності вдосконалення законодавчої бази регулювання процесу функціонування індустріальних парків в Україні та імплементації кращих практик зарубіжних країн щодо розвитку інноваційної інфраструктури та технологічного потенціалу, створення сприятливого бізнес-середовища. Основними причинами для будівництва індустріальних парків в Україні є економія інвестиційних витрат і витрат на логістику, розвиток спільної інфраструктури та індустріального нетворкінгу.

Розвиток індустріальних парків є перспективним напрямом для післявоєнного відновлення економіки України. Практика свідчить про те, що індустріальні парки можуть бути дієвим інструментом для стимулювання економічного зростання через реалізацію механізмів спеціальних пільг для розвитку малих і середніх підприємств, що сприяє розширенню підприємницької діяльності та сприяння зниженню безробіття та підвищенню рівня зайнятості населення.

Література

1. Закон України «Про індустріальні парки» 21 червня 2012 року № 5018-VI. Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5018-17> (дата звернення 25.09.2023)
2. Індустріальні парки в Україні: удосконалення політики стимулювання у контексті світового досвіду. А. П. Павлюк, О. О. Єгорова, К. Л. Маркевич [та ін.]. Київ: НІСД, 2014. 64 с.
3. Бенюк Л. Я. Індустріальні парки як інструмент розвитку регіональної економіки: теоретичні аспекти: Зб. наук. пр.: НАН України. Львів, 2019. С. 509–517.

4. Галасюк В. В. Індустріальні парки: міфи та реалії. Сьогодні. 2016. 21 жовтня. URL: <http://www.segodnya.ua>. (дата звернення 25.09.2023)
5. Індустріальні парки: запитання-відповіді. Національний інститут стратегічних досліджень, 2019. URL: <http://www.niss.gov.ua/> (дата звернення 25.09.2023)
6. Єгорова О. О. Щодо заходів стимулювання створення та функціонування індустріальних парків в Україні. Сайт Національного Інституту стратегічних досліджень, 2019. 30 жовтня. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1340/>. (дата звернення 25.09.2023)
7. Молдован О. О. Доцільність запровадження індустріальних парків в Україні. Сайт Наукової електронної бібліотеки НАН України. 2021. 24 березня. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/36177>. (дата звернення 25.09.2023)
8. Павлюк А. П. Розвиток індустріальних парків в Україні: проблеми та напрями стимулювання. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського НАН України, 2019. 21 квітня. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin>. (дата звернення 25.09.2023)
9. Щодо механізмів запровадження індустріальних парків в Україні. Аналітична записка. 2020. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/509/>. (дата звернення 25.09.2023)
10. Створення технопарків як інструмент розвитку інноваційної діяльності регіону. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sozdanie-tehnoparkov-kak-instrument-razvitiyainnovatsionnoy-deyatelnosti-regiona/viewer> (дата звернення 25.09.2023)
11. Формування інноваційних кластерів на основі класифікації технопарків для забезпечення конкурентоспроможності розвитку регіону. 2016. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-innovatsionnyh-klasterov-na-osnoveklassifikatsii-tehnoparkov-dlya-obespecheniya-konkurentosposobnosti-razvitiya/viewer>. (дата звернення 25.09.2023)
12. Глаз К. Створення індустріальних парків в Україні: проблеми, перспективи, законодавчі ініціативи. 2018. URL: <http://investukraine.com>. (дата звернення 25.09.2023)
13. Гриценко С. І. Реалії та можливості становлення індустріальних парків у контексті забезпечення сталого розвитку України. Економіка і організація управління. 2016. 10 с.
14. Бондаренко О. Що не так з індустріальними парками в Україні. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/04/10/698973/> (дата звернення 25.09.2023)
15. Киселевський Д. Індустріальні парки: який міжнародний досвід може застосувати Україна. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/07/1/675532/> (дата звернення 25.09.2023)

References

1. Law of Ukraine «On Industrial Parks» of June 21, 2012 No. 5018-VI. Verkhovna Rada of Ukraine. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5018-17>. (accessed 25.09.2023) [in Ukrainian]
2. Pavliuk, A. P., Yehorova, O. O., Markevych, K. L. [ta in.]. *Industrialni parky v Ukraini: udoskonalennia polityky stymuliuвання u konteksti svitovoho dosvidu*. [Industrial parks in Ukraine: improvement of the incentive policy in the context of world experience]. Kyiv: NISD, 2014. [in Ukrainian]
3. Benovska, L. Ya. „Industrialni parky yak instrument rozvytku rehionalnoi ekonomiky: teoretychni aspekty”. [„Industrial parks as a tool for the development of the regional economy: theoretical aspects”]. *Zb. nauk. prats NAN Ukrainy* (2019): 509-517. [in Ukrainian]

4. Halasiuk, V. V. „Industrialni parky: mify ta realii”. [„Industrial parks: myths and realities”]. *Sohodni*. October 21 (2016). <http://www.segodnya.ua>. (accessed 25.09.2023) [in Ukrainian]
5. Industrialni parky: zapytannia-vidpovidi. [Industrial parks: questions and answers]. National Institute of Strategic Studies (2019). <http://www.niss.gov.ua/>. (accessed 25.09.2023). [in Ukrainian]
6. Yehorova, O. O. „Shchodo zakhodiv stymuliuvannia stvorennia ta funktsionuvannia industrialnykh parkiv v Ukraini”. [“Regarding measures to stimulate the creation and functioning of industrial parks in Ukraine”]. Website of the National Institute of Strategic Studies, October 30 (2019). <http://www.niss.gov.ua/articles/1340/>. (accessed 25.09.2023). [in Ukrainian]
7. Moldovan, O. O. “Dotsilnist zaprovadzhennia industrialnykh parkiv v Ukraini”. [“Feasibility of introducing industrial parks in Ukraine”]. Website of the Scientific Electronic Library of the National Academy of Sciences of Ukraine, March 24 (2021). <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/36177>. (accessed 25.09.2023) [in Ukrainian]
8. Pavliuk, A. P. „Rozvytok industrialnykh parkiv v Ukraini: problemy ta napriamy stymuliuvannia”. [„Development of industrial parks in Ukraine: problems and directions of stimulation”]. Website of the National Library of Ukraine named after V. I. Vernadskyi of the National Academy of Sciences of Ukraine. April 21 (2019). <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin>. (accessed 25.09.2023) [in Ukrainian]
9. Shchodo mekhanizmiv zaprovadzhennia industrialnykh parkiv v Ukraini. Analitychna zapyska. [Regarding the mechanisms for introducing industrial parks in Ukraine. Analytical note]. (2020). <http://www.niss.gov.ua/articles/509/> (accessed 25.09.2023) [in Ukrainian]
10. Stvorennia tekhnoparkiv yak instrument rozvytku innovatsiinoi diialnosti rehionu. [Creation of technology parks as a tool for the development of innovative activities in the region]. <https://cyberleninka.ru/article/n/sozdanie-tehnoparkov-kak-instrument-razvitiyainnovatsionnoy-deyatelnosti-regiona/viewer>. (accessed 25.09.2023) [in Ukrainian]
11. Formuvannia innovatsiinykh klasteriv na osnovi klasyfikatsii tekhnoparkiv dlia zabezpechennia konkurentospromozhnosti rozvytku rehionu. [Formation of innovation clusters based on the classification of technology parks to ensure the competitiveness of the region’s development]. (2016). <https://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-innovatsionnyh-klasterov-na-osnoveklassifikatsii-tehnoparkov-dlya-obespecheniya-konkurentosposobnosti-razvitiya/viewer> (accessed 25.09.2023) [in Ukrainian]
12. Hlaz, K. “Stvorennia industrialnykh parkiv v Ukraini: problemy, perspektyvy, zakonodavchi initsiatyvy”. [„Creation of industrial parks in Ukraine: problems, prospects, legislative initiatives”]. (2018). <http://investukraine.com>. (accessed 25.09.2023) [in Ukrainian]
13. Hrytsenko, S.I. „Realii ta mozhlyvosti stanovlennia industrialnykh parkiv u konteksti zabezpechennia staloho rozvytku Ukrainy”. [„Realities and possibilities of industrial parks formation in the context of ensuring sustainable development of Ukraine”]. *Economics and management organization* (2016) [in Ukrainian]
14. Bondarenko, O. „Shcho ne tak z industrialnymy parkamy v Ukraini”. [„What’s wrong with industrial parks in Ukraine”]. <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/04/10/698973/>. (accessed 25.09.2023) [in Ukrainian]
15. Kyselevskyi, D. „Industrialni parky: yakyi mizhnarodnyi dosvid mozhe zastosuvaty Ukraina”. [„Kiselevskyi. Industrial parks: what international experience Ukraine can apply”]. <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/07/1/675532/> (accessed 25.09.2023) [in Ukrainian]

**DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL PARKS AS A FACTOR IN THE
POST-WAR ECONOMIC RECOVERY OF UKRAINE*****Olha H. Maliarchuk***PhD, Assistant Professor,
Kyiv National Economic University named
after Vadym Hetman (Ukraine)
ORCID 0000-0002-7058-537X***Mariia O. Shipa***student,
Kyiv National Economic University named
after Vadym Hetman (Ukraine)
ORCID 0009-0009-3885-8962

Abstract. The article examines the economic advantages, obstacles and conditions for the development of industrial parks in the context of the post-war economic recovery of Ukraine. A comparative characterization of the conditions for the functioning of industrial parks in the United States, China, Germany and Singapore is carried out according to such criteria as market access and geographical location, development of innovative infrastructure and technological potential, and business environment to determine the impact of industrial parks on the country's economic growth.

An important factor for the development of industrial parks is a highly developed innovation infrastructure, favorable geographical location and business environment in the country. The authors analyze the legislative framework for the functioning of industrial parks in Ukraine with a view to identifying areas for improvement, namely, regulation of the powers of the founder, management company and participants of industrial parks, and resolution of issues related to the location of vocational education facilities and research centers within industrial parks. In particular, it provides for compensation of the interest rate on loans (credits) for economic activities within industrial parks, reduces the minimum area to 10 hectares, and provides opportunities for activities in the field of industrial and/or household waste processing. The article summarizes the economic benefits of developing industrial parks in Ukraine. First, it is the clustering of enterprises. Secondly, it is a developed infrastructure, as industrial parks usually have a developed infrastructure, such as roads, water supply, electricity, and communications. Third, it is the economy of scale. Industrial parks have tax breaks, reduced utility tariffs, and other incentives that promote their development. Industrial parks are a «source» of new jobs for the local population, which helps to reduce unemployment and improve living standards in the region. The main reasons for the construction of industrial parks for the purpose of post-war economic recovery in Ukraine are the restoration of industrial entrepreneurship and regional development; saving logistics costs, creating new jobs, developing industrial networking and attracting investment for industrial recovery.

Keywords: industrial parks; post-war reconstruction of Ukraine; innovations and investments; entrepreneurship development

Стаття надійшла до редакції 01.10.2023